

દિવાળી વિશેષાંક

ઉત્થાન

પેટલાદ એજ્યુકેશન ટ્રસ્ટ, પેટલાદ સંચાલિત
શ્રી આર.કે. પરીખ આર્ટ્સ એન્ડ સાયન્સ કોલેજ, પેટલાદ.

(Accredited By NAAC : 'B+' Grade)

વર્ષ-૧૦

એપ્રિલ-ડિસેમ્બર-૨૦૨૦

* વાર્ષિક લવાજમ : રૂ. ૫૦/-

* છૂટક નકલ રૂ. ૫/-

સળંગ અંક : ૧૨-૧૩-૧૪

તંત્રી શ્રી :

પ્રિ. ડૉ. વિમલ જોશી

મદદનીશ તંત્રીશ્રી :

શ્રી સુમનભાઈ પારેખ
(ગ્રંથપાલ)

ડૉ. કે. આર. વણકર
પ્રો. બી.ડી. જોશી
ડૉ. ગિરીશ ચૌધરી
ડૉ. અલ્પેશ પ્રજાપતિ

વિદ્યાર્થી સંપાદકો :

સંજય એમ. ઠાકોર
રાજેશ કે. પરમાર
સોની અર્થકુમાર ડી.
મિત પટેલ
ખલીફા મુસ્કાન એમ.
રાહોડ મહેન્દ્ર

ફોટોગ્રાફર

શ્રી રાજુ એસ. પરમાર

પ્રકાશક :

શ્રી આર. કે. પરીખ આર્ટ્સ
એન્ડ સાયન્સ કોલેજ,
પેટલાદ.
પોસ્ટ બોક્સ નં. : ૨૩
મું. પેટલાદ-૩૮૮ ૪૫૦.
જી. આણંદ - ગુજરાત
ફોન : (૦૨૬૯૭) ૨૫૨૩૯૬

Website :
www.petladcollege.org.in
Email : petladartsandscience@gmail.com

તંત્રી સ્થાને...

કોરોના મહામારી અને ઓનલાઇન શિક્ષણ

કોરોના મહામારીએ સહજ અને લયાત્મક રીતે ગતિમાન રહેલા જગતના લયને ખોરવી નાખ્યો છે. સમાજજીવનના દરેક ક્ષેત્રો ઉપર તેની માઠી અસર પડી છે અને સમગ્ર માનવચેતના ઉપર પણ ઊંડી અસર મૂકી છે. કોરોના મહામારીની આવી વિષમ પરિસ્થિતિની વચ્ચે શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ સામે શૈક્ષણિક કાર્ય ચાલુ રાખવા માટે મોટો પડકાર ઊભો થયો હતો. વિદ્યાર્થીઓની શૈક્ષણિક કારકિર્દી અંગે અનેક પ્રશ્નચિહ્નો હતાં. આવા સંજોગોમાં કેળવણીકારો-શિક્ષણવિદો અને સરકારશ્રીના પ્રયાસો થકી ટેકનોલોજીની મદદ વડે ઓનલાઇન શિક્ષણનો વિકલ્પ શોધી કાઢવામાં આવ્યો. કોરોનાના કાળમાં સોશિયલ ડિસ્ટન્સિંગ સાથે ઓનલાઇન શિક્ષણ આપવું એ જ એક માત્ર રસ્તો સૌ કોઈ પાસે બચ્યો હતો. વિદ્યાર્થીઓનું શિક્ષણ ન બગડે, સત્રનો વ્યય ન થાય તેમજ વિદ્યાર્થીઓ નિર્વિદને પોતાની વિદ્યાકીય જ્ઞાનયાત્રા આગળ વધારી શકે તે માટે ઓનલાઇન શિક્ષણ વરદાનરૂપ સાબિત થયું છે. કહેવાય છે કે એક રસ્તો બંધ થાય છે ત્યારે નવા અનેક રસ્તા ખુલી જતા હોય છે. કોરોના મહામારીને કારણે પ્રત્યક્ષ શિક્ષણ શક્ય ન બનતાં ટેકનોલોજી દ્વારા શિક્ષણ આપવાનો માર્ગ ખૂલી ગયો છે. ડિસ્ટન્સ લર્નિંગ અંતર્ગત ભારત સહિત સમગ્ર વિશ્વના અનેક દેશોમાં જ્ઞાનપ્રાપ્તિના 'ઇ-સ્રોત' ઉપલબ્ધ બન્યા છે. આજે ટેકનોલોજીએ જ્ઞાનપ્રાપ્તિના અનેક સ્રોત ઉપલબ્ધ કરી આપ્યા છે, ત્યારે કોરોના મહામારીના સંક્રમણથી બચી શકાય અને શિક્ષણકાર્ય કરી શકાય તે માટે ઓનલાઇન શિક્ષણ શ્રેષ્ઠ વિકલ્પ બની રહ્યો છે.

ઓનલાઇન શિક્ષણ માટે યુ.જી.સી. અને સરકારશ્રીની ભૂમિકા પણ સકારાત્મક રહી છે. ગુજરાત સરકારશ્રીના શિક્ષણ વિભાગ દ્વારા એમ.એસ. ટીમ - પ્લેટફોર્મની મદદથી ખૂબ સારી રીતે શિક્ષણકાર્ય, કિવઝ, એસાઇન્મેન્ટ અને આંતરિક કસોટી પણ ઓનલાઇન યોજી શકાય. આ સમયગાળા દરમિયાન વિદ્યાર્થીઓના મન-મસ્તિષ્કનો ચેતોપિસ્તાર સાધવા અને પ્રવૃત્તિમય રાખવા માટે કોરોના મહામારીને કેન્દ્રમાં રાખી વિવિધ ઓનલાઇન સ્પર્ધાઓ યોજવામાં આવી હતી જેમાં નિબંધસ્પર્ધા, કાવ્યસ્પર્ધા, ચિત્રસ્પર્ધા, વક્તૃત્વ સ્પર્ધા, સંશોધન સર્વે અને ચર્ચા સ્પર્ધા યોજી શકાઈ. ઓનલાઇન યોજાયેલી સ્પર્ધાઓમાંથી નીવડેલી રચનાઓને પ્રસ્તુત અંકમાં સ્થાન આપવામાં આવ્યું છે.

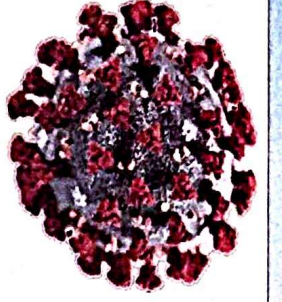
સંવત ૨૦૭૬ નું વિષમ વર્ષ પૂર્ણ થઈ રહ્યું છે. કોરોનાનો પ્રભાવ પણ ધીમે ધીકે ઓસરી રહ્યો છે અને નવી આશા અને ઉમંગોને લઈને સંવત ૨૦૭૭ના સાલનો પ્રારંભ થઈ રહ્યો છે ત્યારે આપ સૌને નૂતન વર્ષાભિનંદન.....

- પ્રિ. ડૉ. વિમલ જોશી

ગુજરાતના કોરોના વોરિયર્સ

પ્રસ્તાવના : વિશ્વની મહામારીઓ.....

આપણા આ ભારતદેશમાં તથા સમગ્ર વિશ્વમાં છેલ્લાં ૪૦૦ વર્ષથી કોઈકને કોઈક મહામારી આપણા ભારત દેશ તથા સમગ્ર વિશ્વને મહામારીનો ભોગ બનાવતી આવી છે. હર ૧૦૦ વર્ષના સમયગાળામાં ૨૦ મી સદીમાં જ દેશ પર કોઈક ને કોઈક મહામારી આવી પડી છે. જેમાં સૌ પ્રથમ ૧૭૨૦ માં પ્લેગ જેવી બીમારીનો સામનો કર્યો. જેમાં ૧,૦૦,૦૦૦ થી પણ વધારે મનુષ્યો મૃત્યુ પામ્યા હતા. અને ત્યાર પછી ૧૮૨૦ માં કોલેરા જાપાન, ભારત જેવા દેશોમાં ફેલાયો હતો. ૧૯૨૦ માં સ્પેનિશ ફ્લુ (સ્વાઈન ફ્લુ) રોગ આવ્યો હતો. અને અત્યારે આપણે જોઈ જ રહ્યા છીએ તે કોરોના ૨૦૨૦ માં અત્યાર સુધીમાં તો ૧૬૦ થી વધુ દેશોમાં ફેલાઈ ચૂક્યો છે.

શું છે આ કોરોના અને ક્યાંથી આવ્યો....

આ કોરોના વાઈરસ સૌ પ્રથમ કેસ ચીનના વુહાનમાંથી આ વાઈરસ શોધવામાં આવ્યો. આ વાઈરસની સૌથી વધારે અસર ચીન, ઈટાલી, ફ્રાન્સ, અમેરિકા, ભારત જેવા દેશોમાં જોવા મળી છે. ભીડભાડવાળી જગ્યા, ખાંસી, છીંક અને એકબીજાના સંપર્કમાં આવવાથી આ રોગ વધારે ફેલાઈ રહ્યો છે. જેને કોવિડ-૧૯ જેવા નામથી પણ ઓળખવામાં આવે છે. જે વાઈરસ ધીમે-ધીમે ૧૬૦ જેટલા દેશોમાં ફેલાયો છે.

સૌ પ્રથમ ૨૦૧૯ ના કિસેમ્બરના પ્રથમ સપ્તાહનાં ચીનના વુહાનમાંથી ઈન્સ્ટીટ્યૂટ ઓફ વાયરોલોજી નેશનલ બાયોસેફ્ટી લેબમાં આ કોરોના વાઈરસની શોધ કરવામાં આવી હતી. તેનો આકાર કાઉન જેવો હોવાથી તેને કોરોના નામ આપવામાં આવ્યું છે. ચીન, નેપાલ, ઈટાલી દ્વારા ધીમે-ધીમે સમગ્ર ભારતમાં અને અન્ય દેશો આ મહામારીનું સંક્રમણ થયું છે.

કોરોના સામેની લડાઈમાં આપણા કોરોના વોરિયર્સ :

દેશના પ્રધાનમંત્રી, મુખ્યમંત્રી દ્વારા આ કોરોના સામેની લડતમાં અને આપણા પોલીસ કર્મચારીઓ, ડોક્ટર્સ, નર્સો, સોશિયલ મીડિયા દ્વારા અને જર્નાલિસ્ટ દ્વારા આ રોગને અટકાવવા માટે ઘણાં બધા પ્રયાસો કરવામાં આવ્યા છે. આપણા ગુજરાતમાં સંદતર બધી જ જગ્યાઓ પર લોકડાઉન કરવામાં આવ્યું અને સરકાર દ્વારા ધાર્મિક સંસ્થાઓ, સેવા કર્મચારીઓ દ્વારા દાતાશ્રીઓ દ્વારા આ રોગને અટકાવવા માટે મદદ કરવામાં આવી રહી છે. આ સૌને આપણા ગુજરાત કોરોનાના વોરિયર્સ તરીકે ગણવામાં આવે છે.

ડોક્ટરો તથા નર્સો જે આ મહામારીથી બચાવવાના તથા આ રોગને ફેલાતો અટકાવી શકાય તેના માટેના પ્રયાસો કરી રહ્યા છે. બધા વૈજ્ઞાનિકો દિવસ-રાત આ રોગની દવા શોધવાના પ્રયાસો કરે છે. અને આ રોગનો અંત ક્યાં છે તે શોધી રહ્યા છે.

અમદાવાદની સિવિલ હોસ્પિટલમાં કોરોનાના દર્દીઓ માટે તમામ સારવાર ડોક્ટરો, નર્સો, હેલ્થ કર્મચારી દ્વારા આ સેવાઓ પૂરી પાડવામાં આવી રહી છે. અને અન્ય બીજા શહેરોની હોસ્પિટલોમાં આ રોગ માટે સેવા અધિરત ચાલી રહી છે. બધા ડોક્ટરો, નર્સો બધા જ પોતાની જાતની ચિંતા કર્યા સિવાય આપણી સેવા, દેશની સેવા કરવામાં લાગી રહ્યા છે.

પછી આપણા પોલીસ, હવાલદારો, આર્મીને બધાં નાગરિકોને આ લોકડાઉનનું પાલન કરે અને કોઈ પણ ભીડભાડવાળી જગ્યાઓમાં ભેગા ન થવા, બધી સુચનાઓનું પાલન કરાવવું, અને પોતે ખડે પગે ઊભા રહીને બધાને પોતાની જાતને સુરક્ષિત રાખવાના સૂચનો આપવા, મોં પર માસ્ક પહેરીને બહાર નીકળવું, કોઈપણ બહાર ગામના વ્યક્તિને પ્રવેશ ન આપવો, ને ભીડભાડવાળી જગ્યાએ ન જવાની સલાહ આપી રહ્યા છે. તેઓ નાગરિકોને સુરક્ષિત રાખવા અથવા આ રોગમાં ના સપડાય તેની કાળજી માટે અને દેશના રક્ષણ માટે નિઃસ્વાર્થ પણ મદદ આપી રહ્યા છે. પોતાના પરિવારથી દૂર રહીને અને પોતાની ચિંતા કર્યા વગર આપણા દેશની સલામતી માટે અડિખમ રહ્યા છે. ગુજરાતના વોરિયર્સ તરીકેની એમની મૂળભૂત જરૂરિયાત ગણવામાં આવે છે.

સફાઈ કર્મચારીઓ જે આપણા શેરી મહોલ્લાઓ અને ગામ, શહેરને સ્વચ્છ રાખી રહ્યા છે અને ગંદકી અટકાવી રહ્યા છે. અને સફાઈ કરીને પોતાના દેશની સ્વચ્છતાને જાળવી રહ્યા છે.

ધાર્મિક સંસ્થાઓ, સરકાર, સેવાદાતાઓ દ્વારા બધી જ વસ્તુઓ આપણને ઘર બેઠાં મળી રહે અને ગરીબવર્ગ તથા મધ્યમ વર્ગના માણસોને ફૂટકોટો, શાકભાજી, કરિયાણાનો સામાન અને કુડ પેકેટના દ્વારા આપણને મદદ કરી રહ્યા છે. અને કોઈને પણ ઘરબેઠાં કોઈ તકલીફ ન પડે અને તેમને આ કપરી પરિસ્થિતિમાં મુસીબત ના નડે તેની બધી જ કાળજી લેવામાં આવી રહી છે.

અન્ય દેશો કરતાં આપણા ગુજરાતમાં કોરોના :

અન્ય દેશો કરતા કોવિડ-૧૯ સામેની લડાઈમાં આપણાં ભારતમાં બીજા દેશો કરતા આપણી સ્થિતિ ઘણી સારી છે. ડૉ. હર્ષવર્ધન કોરોનાથી ઉત્પન્ન થયેલા સંકટને દેશમાં સ્વાસ્થ્ય સેવાની પિતરણ વ્યવસ્થાને મજબૂત કરવાની તેમજ કેવી રીતે બદલવામાં આવે તે અંગે પોતાના વિચારો વ્યક્ત કરીને ડોક્ટરો જણાવ્યું હતું કે, કોવિડ-૧૯ તપાસ માટે પુનામાં નેશનલ ઈન્સ્ટીટ્યૂટ ઓફ વાયરોલોજી (એન.આઈ.વી.) માં માત્ર એક જ પ્રયોગ શાળા હતી. છેલ્લા ત્રણ મહિના દરમિયાન ૧૬૦૦૦ થી પણ વધારે સેમ્પલ સંગ્રહ થાય અને અત્યારે ૩૦૦ કરવા અને દરરોજ પોતાની વર્તમાન ટૅનિક તપાસ ક્ષમતા ૫૫,૦૦૦ થી ૧ લાખ સુધી કરવામાં અગ્રેસર રહ્યું છે.

કોરોના વોરિયર્સ

આપણે સૌ એક મહામારીમાંથી પસાર થઈ રહ્યા છીએ. એવી મહામારી કે જે જિલ્લા લેવલે નહીં, રાજ્ય લેવલે નહીં, અને દેશ લેવલે પણ નહીં પણ આ મહામારી એ વૈશ્વિક મહામારી છે. જેનાથી આખું વિશ્વ ઝડપી રહ્યું છે. એ મહામારી એટલે કોરોના વાઈરસની મહામારી.

આપણે સૌ સમાચારમાં જાણ્યા મુજબ જોઈએ તો આ કોરોના વાઈરસ એ ચીનના એક વુહાન શહેરમાંથી ઉત્પન્ન થયેલ છે. આ વાઈરસ જો કોઈ એક વ્યક્તિને થયો હોય તો તેમનાં સંપર્કમાં આવતી દરેક વ્યક્તિને ઝડપેટમાં લઈ લે તેવો વાયરસ છે. તો આ વાઈરસ આવી રીતે ફેલાતો હોવાથી ધીરે ધીરે અન્ય દેશોમાં પણ ફેલાવા લાગ્યો અને એમાં આપણો ભારત દેશ પણ બાકાત ન રહ્યો.

આપણે સૌ એક ગુજરાતી કહેવત જાણીએ છીએ કે કોઈપણ આફત આવે તે પહેલાં આપણે સતર્ક થઈ જવું જોઈએ. એટલે કે “પાણી પહેલા પાન બાંધવી” એવું જ આપણા વડાપ્રધાન માનનીય શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીએ કહ્યું કે, આપણાં ભારત દેશમાં કોરોના વાઈરસ વધુ ફેલાય નહીં તે માટે તેમણે લોકડાઉન જાહેર કર્યું. જ્યારે લોકડાઉન જાહેર કર્યું ત્યારે આપણાં ગુજરાત રાજ્યમાં એકપણ કેસ ન હતો. છતાં જેમ ભારત દેશ બાકાત ન રહ્યો તેમ ગુજરાત પણ બાકાત ન રહેતા ગુજરાતમાં પણ કોરોનાનો પગપેસારો થઈ ગયો.

કેન્દ્ર સરકારે લોકડાઉન તો જાહેર કર્યું પણ તમે સૌ જાણો છો કે આ લોકડાઉન સફળ બનાવવા માટે કોનો-કોનો હાથ રહેલો છે ? જેને કોરોના થયો છે તેવા દર્દીઓની સેવા કરતા આપણા ભગવાન સમાન એવા ડોક્ટર, નર્સો અને પેરામેડિકલ સ્ટાફ કે જે અગત્યની ભૂમિકા ભજવી રહ્યા છે. કોરોનાની સાંકળ તોડવા ખડેપગે રાત-દિવસ આટલી ગરમીમાં લોકડાઉનનો અમલ કરાવતાં આપણા પોલીસકર્મીઓ, તથા આપણને રોજબરોજના સમાચાર આપતા પત્રકારો, અને કોરોના વધુ ફેલાય નહીં તે માટે શહેરો અને ગામડાઓમાં દવાનો ઇંટકાવ કરનાર સફાઈકર્મીઓ આ બધા જ લોકો તેમના જીવના જોખમે પણ આપણા દેશ માટે, આપણા રાજ્ય માટે જે કર્તવ્ય કરી રહ્યા છે તે ખરેખર તેમના કર્તવ્યને બિરદાવવા જેવું છે, તો મિત્રો આપણે જે લોકોની વાત કરી તેને શું કહેવાય તે તમે જાણો છો ? એને જ આપણે કહીએ છીએ કોરોના વોરિયર્સ.....

ઈસ દુનિયા મેં કુછ એસે હૈ, ન હે કોઈ વેસા દુજા...

બોલતે ઉન્હે સબ ચિકિત્સક હૈ, ઓર વો લોગ હૈ સબસે નિરાલા.

ચાહત હૈ ઉનકી સબસે અનમોલ, દુસરે કી જાન કા સમજતે હૈ મોલ.

જી-જાન લગા કર બચાતે હૈ સબકો, ન હૈ ઉનકા કોઈ તોલ.

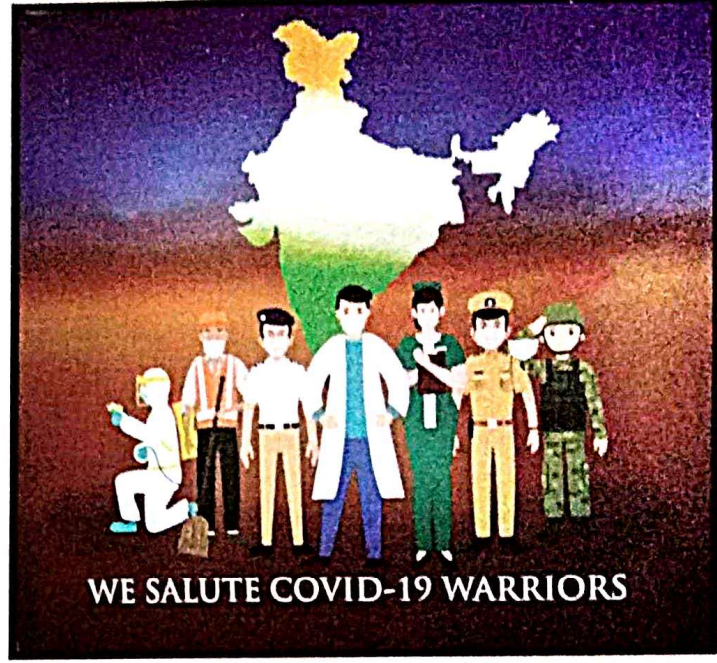
ભગવાન હે ચે વાસ્તવિક ઈસ ઘરા કે, રક્ષા કરના હી હૈ ઈનકા સબસે બડા ધર્મ,

સાંસ ઈનકી ટીકી હૈ અન્ય સાંસોં કે સાથ, જીવન બચાના હૈ ઈનકા સબસે બડા કર્મ....

ઉપરોક્ત પંક્તિ દ્વારા જોઈએ તો આપણા પ્રથમ કોરોના વોરિયર્સ ડોક્ટર્સ, નર્સ અને પેરામેડિકલ સ્ટાફ છે. કે જે રાત-દિવસ તેમના પરિવારથી દૂર રહી અને જીવના જોખમે કોરોનાના દર્દીની સારવાર કરી રહ્યા છે. આપણે જાણીએ છીએ કે કેટલાક ડોક્ટર્સ અને નર્સને પણ કોરોના પોઝિટીવ આવ્યા છે. અમુક ડોક્ટર કોરોના થવાથી મૃત્યુ પણ પામ્યા છે. અને કેટલાક સાજા થતાં પોતાની ફરજ પર પાછા પણ ફર્યા છે. અમદાવાદ જેવા શહેરોમાં જ્યાં કોરોનાનો આતંક ખૂબ વધી રહ્યો છે ત્યાં ડાક્ટરો ઘરે જઈને રેન્ડમલી ટેસ્ટ કરી રહ્યા છે તો આવા સમયમાં લોકો ડોક્ટર પર પથ્થરમારો કરી રહ્યા છે, છતાં તેઓ તેમની ફરજ બજાવી રહ્યા છે. ખરેખર ડોક્ટર ભગવાન સમાન છે.

જબ-જબ સંકટ આયા હૈ, તું દોડ કે તબ-તબ આયા હૈ.

હો કોઈ કિસીલી મજહબ કા, સબકો હી તૂને બચાયા હૈ.

(વધુ આગળ પાન નં. ૬ ઉપર)

કોરોના મહામારી અને સમાજ

કોરોના વાયરસ ૨૧ મી સદીની સૌથી વધુ ખતરનાક બીમારી છે. કોરોના વાયરસ એક જીવલેણ વાયરસ છે. ચીન (પુદાન) માં નવેમ્બર મહિનામાં કોરોના વાયરસનો પ્રથમ કેસ નોંધાયો હતો. ફક્ત એક જ મહિનામાં WHO એ કોવિડ-૧૯ ને એક મહામારી ઘોષિત કરી હતી. કોરોના વાયરસના કારણે કરોડો લોકો સંક્રમિત થયા છે. એમાંથી લાખો લોકો મૃત્યુ પામ્યા છે. ચીનની હાલત જોઈને આપણા દેશના કોરોનાના ચોદાઓ પહેલેથી જ ચેતી ગયા હતા. ત્યારબાદ આજદિન સુધી ઘણા વાયરસનો સામનો કર્યો છે. જેમ કે..., ઈ-બોલા, એચ.આઈ.વી., બર્ડ ફ્લૂ, કોલેરા વગેરે જેવી મહામારીઓનો સામનો કરવો પડ્યો છે. જાન્યુઆરી મહિનામાં ભારતમાં કોરોના વાયરસનો પ્રથમ કેસ નોંધાયો હતો. કોરોના ચોદાઓમાં ડોક્ટર્સ, નર્સ, સફાઈ કર્મચારીઓ, પોલીસ, સરકારી કર્મચારીઓ, દેશના વૈજ્ઞાનિકો, આરોગ્ય વિભાગના કર્મચારીઓ વગેરેનો સમાવેશ થાય છે. જે લોકો ઘરમાં બેસીને લોકડાઉનનું પાલન કરી રહ્યા છે તેઓ પણ કોરોનાનું સંક્રમણ અટકાવવામાં મદદ કરી રહ્યા છે. આપણે પણ સરકારે જે આદેશ આપ્યા છે એનું પાલન કરીને એક આદર્શ નાગરિક બનવું જોઈએ.

આ મહામારીમાં ડોક્ટર્સ અને નર્સોનું મહત્વનું યોગદાન છે. એ લોકો પોતાના જીવની પરવા કર્યા વગર આપણા જીવને બચાવવા માટે રાત-દિવસ મહેનત કરી રહ્યા છે. ડોક્ટર્સ, નર્સ, પોલીસ, દેશના વૈજ્ઞાનિકો વગેરે જેવા ચોદાઓને સલામ કરવાનું મન એટલે થાય છે, કારણ કે તે પોતાની, પોતાના પરિવારના ખાવા-પીવાની ચિંતા કર્યા વગર અત્યારે દેશની સેવા કરી પોતાનું દેશ પ્રત્યેનું ઋણ અદા કરી રહ્યા છે. મેં જોયું છે કે કોરોના વોરિયર્સ ડ્યૂટી પરથી જ્યારે ઘરે જાય છે ત્યારે પણ પરિવારના સભ્યોથી અલગ રહી અને જીવી રહ્યા છે. અને તન, મન અને ઘનથી દેશ સેવાના કામમાં લાગી ગયા છે.

કરી ના ચિંતા પરિવારની, ના ચિંતા દેહની,
ના ચિંતા ખાવા - પીવાની, ના સૂવાની,
આંખમાં સપનું લીધું તેમણે દેશને જોવા આબાદ,
ઘરની બહાર નીકળી કરશો ના તેને બરબાદ.....

મને આજે સોશિયલ મીડિયા પર પોલીસ અને ડોક્ટરો પર હુમલા થતા જોઈને ખરેખર દુઃખ થાય છે. ખરેખર આવા સંકટના સમયમાં કોરોના ચોદાઓ આપણા માટે ભગવાન સાબિત થયા છે. તો એમના પર આપણે હુમલા ન જ કરવા જોઈએ, આપણે તેમનું કૂલોથી સ્વાગત કરવું જોઈએ જેથી એમનું માન સચવાય અને આ કોરોનારૂપી મહામારી સામે લડવા માટે તેમને પ્રોત્સાહન મળી રહે.

- પરમાર મૈત્રીબેન અમીતભાઈ
(બી.એ., સેમ-૧) ગુજરાતી

(પાન નં. ૨ નું આગળ....) ગુજરાતના કોરોના વોરિયર્સ

આ ઉપરાંત સંક્રમણ ઓછું કરવા માટે આરોગ્ય સેતુ મોબાઇલ એપ્લિકેશનની અસરકારક જાણકારી આપી છે. જેને ૭૨ ક્રોડથી વધારે લોકોએ ડાઉન લોડ કરી છે. જે કોવિડ-૧૯ વિરુદ્ધ લડાઈમાં આવશ્યક સેવા સ્વાસ્થ્ય સેવાઓને જોડવા માટે ભારત સરકાર દ્વારા પિક્સાવેલી એક મોબાઇલ એપ્લિકેશન છે.

આ એપ્લિકેશન દ્વારા ભારત સરકારની પહેલને પ્રોત્સાહન આપીને કોરોના સાથે સંબંધિત જોખમો સામે સર્વોત્તમ વ્યવસ્થાઓ અને પ્રાસંગિક સલાહને એ એપના વપરાશ કર્તાઓ સુધી પહોંચાડવાનું અને એમને માર્ગ બતાવવાનો છે.

ઉપસંહાર :

આપણા ભારત દેશના, ગુજરાતના કોરોના વોરિયર્સો દ્વારા અનેક પ્રયાસો કરવામાં આવી રહ્યા છે. આપણે જલ્દીથી જલ્દી આ કોરોનાથી મુક્ત થઈએ અને જે લોકો રોગથી પીડિત છે તેમની સારવાર થાય અને તેઓ પણ રોગમુક્ત થાય. દેશની ૭૦ કંપનીઓ દ્વારા આ કોરોનાની દવાને શોધવા માટે પૈસા આપવામાં આવ્યા છે. તમામ પ્રયાસો આપણા દેશના વોરિયર્સો દ્વારા થઈ રહ્યા છે.

માત્ર આપણે હવે દેશના તમામ નાગરિકોએ દેશને બચાવવા માટેના સારા વોરિયર્સ એકતા અને બધા સૂચનોનું પાલન કરવાની જરૂર છે. આપણાથી થાય તેટલી આપણે મદદ કરીએ. આપણી કાળજી માટે આપણે ઘરમાં જ રહીએ, બધા જ વોરિયર્સોને મદદ કરીએ. દેશને બચાવવા માટેનો આજ શ્રેષ્ઠ માર્ગ છે. દેશના પ્રધાનમંત્રી, મુખ્યમંત્રીના આદેશોનું પાલન કરીએ તેથી આપણે આ રોગથી વહેલા મુક્ત થઈએ.

આપણને જે આદેશ, સૂચનો આપવામાં આવી રહ્યા છે. તે કાયદાઓનું પાલન કરીએ અને તેના બદલામાં તેમની સામે ગેરવર્તણૂકથી ના વર્તીએ, તેમને મદદ કરીએ અને આપણે આપણા દેશને આપણા પરિવારને આ ભયંકર રોગથી બચાવીએ.

“ગુજરાત તને કોરોનાથી ઉગારી લઈશું....
ફરીથી એક નવી ઉજાસ ફેલાવી દઈશું.....”

જય જય ગરવી ગુજરાતી....

ઠાકોર આરૂષીબેન કિશોરભાઈ
(બી.એ., સેમ-૫) રોલ.નં. પર (ગુજરાતી વિભાગ)

વૃક્ષારોપણનું મહત્વ

ઘરતીનું ઢાંકણ અને અવનીની શોભા એટલે વૃક્ષ. વૃક્ષો વગરની ઘરતીની આપણે કલ્પના કરીએ તો..., ઘરતી શબ જેવી લાગે. ઠવા અને પાણીની જેમ માનવ માટે વૃક્ષો પણ તેમના અભિન્ન અંગ સમાન છે. વૃક્ષોની ઉપયોગીતા ઘણી જ છે. આમ કહેવાય છે ને છે, જળ એ જ જીવન પણ વૃક્ષની ઉપયોગીતા જોતાં કહી શકાય કે “વૃક્ષ છે તો જીવન છે.”

લીલાછમ, હરિયાળા અને ઘટાદાર વૃક્ષોની ઘરતી ઉપર દૂર દૂર સુધી હારમાળા જો પથરાયેલી સાડી ન પહેરી હોય ! એવું દૃશ્ય સર્જાય છે. વૃક્ષોનું આ ઘરતી પરથી અસ્તિત્વ જો ચાલ્યું જાય તો.... આ પૃથ્વી પરની સમગ્ર સજીવ સૃષ્ટીનું જીવન જોખમમાં આવી પડે. અને કદાચ તેથી જ વૃક્ષોનું જતન એટલ કે “વૃક્ષારોપણ” કરવું જરૂરી છે.

ભારતમાં આજે દિનપ્રતિદિન વસ્તીમાં વધારો થઈ રહ્યો છે. અત્યારે આપણાં દેશની બે સમસ્યાઓ છે. એક વસ્તીમાં બેફામ વધારો અને બીજી તરફ વૃક્ષોનું મોટે પાયે થઈ રહેલું છેદન. વસ્તી વધારાને સાથે

અનેક પ્રશ્નો ઊભા થયા છે. વધતી જતી વસ્તીના રહેઠાણ માટે મકાનો બાંધવા, શાળાઓ અને દવાખાનાની ઈમારતો બાંધવા, ઉદ્યોગો અને કારખાના વગેરે માટે વિશાળ જમીનની જરૂર પડે આ કારણે જંગલોનો ઘટાડો અને ગ્લોબલવોર્મિંગ જેવી મોટી સમસ્યા ઊભી થઈ રહી છે.

આપણે જોયું તેમ જે મોટી સમસ્યા ઊભી થઈ રહી છે તે દિનપ્રતિદિન વધે નહિ. તે માટે વૃક્ષારોપણ કરવું જરૂરી છે. વૃક્ષોની ઉપયોગીતા ઘણી જ છે. વૃક્ષો વાતાવરણને શુદ્ધ બનાવે છે. વૃક્ષો વાતાવરણમાં રહેલા કાર્બનડાયોક્સાઈડને ગ્રહણ કરી આપણને પ્રાણવાયુ સમાન ઓક્સિજન પૂરો પાડે છે. જેમ કે આપણે આગળ જોયું કે “વૃક્ષ છે તો જીવન છે” કેમ કે આપણને પ્રાણવાયુ તો વૃક્ષો પૂરો પાડે છે, વૃક્ષો વરસાદ લાવામાં મદદરૂપ થાય છે. જમીનનું ધોવાણ અને રણને આગળ વધતું અટકાવે છે. તેથી જ કહેવાય છે કે, “વૃક્ષો વાવો વરસાદ લાવો” પણ આજે વૃક્ષો વવાતા નથી પણ કપાય છે. પરિણામે વરસાદનું પ્રમાણ ઘટે છે. ભૂગર્ભજળનું સ્તર સતત નીચે જઈ રહ્યું છે. વળી વૃક્ષોના અભાવે વાતાવરણમાં પ્રદૂષણ વધતું જાય છે.

ઘેઘૂર વૃક્ષો મોટા વિસ્તારમાં છાંયડો પૂરો પાડે છે. જે થાકેલા, કંટાળેલા મુસાફરોને તેમજ પશુ-પક્ષીઓનો સાંત્વના પૂરી પાડે છે. વૃક્ષોની ઘટાઓમાં અને ડાળીઓ ઉપર પક્ષીઓ કિલ્લોલ કરે છે. અને માળા બાંધે છે. વૃક્ષો છોડ અને વનસ્પતિ પક્ષીઓને ઘાસચારો પૂરો પાડે છે. વરસાદ લાવીને ઘરતીને લીલીછમ હરિયાળી બનાવી દે છે. પરંતુ, આજનો માનવી કેવો સ્વાર્થી બની ગયો છે ! તે પોતાની સગવડો વધારવા માટે વૃક્ષોનું મોટા પાયે પર નિકંદન કાઢી રહ્યો છે. સૂકાની સાથે સાથે લીલાછમ વૃક્ષો પણ કાપી રહ્યો છે. ત્યારે તો તે જોઈને હૈયું રડી ઉઠે છે ! વૃક્ષો આપણને અનેક રીતે ઉપયોગી છે. વૃક્ષો આપણને કેરી, દાડમ, સફરજન, જાંબુ, નારંગી જેવા ફળો આપે છે, તે આપણને ફર્નિચર બનાવવાનું લાકડુ આપે છે તેમજ કેટલાક વૃક્ષોના પાનમાંથી પકિયા, પતરાળા તેમજ બીડી બનાવવામાં આવે છે. તેમજ આપણને ગુંદર, રબર, કાગળ વગેરે ઉપયોગી વસ્તુઓ વૃક્ષોમાંથી મળે છે. કેટલીક વનસ્પતિ જેવી કે તુલસી, અરઝૂસી, કુવંરપાટુ વગેરે ઔષધી તરીકે ઉપયોગી છે.

આપણે જોયું કે વૃક્ષો આપણા જીવનમાં કેટલાક ઉપયોગી છે આમ જોઈએ તો વૃક્ષો તો સંતો જેવા પરોપકારી જીવ છે. તેથી વૃક્ષોનું જતન કરવું એ આપણી ફરજ છે. વૃક્ષોએ આપણા જીવનને રંગબેરંગીન અને આનંદદાયક બનાવ્યું છે. વૃક્ષોના પાંદડા અને ફૂલોએ આપણને કેટકેટલા રંગોની ભેટ આપી છે. એક ગુજરાતી કવિએ કહ્યું છે “તરુનો બહુ આભાર જગત પર તરુનો આભાર....”

આમ, આપણે જોયું કે વૃક્ષોનો આપણા પર બહુ ઉપકાર રહ્યો છે તો આપણી પણ ફરજ બને છે કે આપણે વૃક્ષોનું જતન કરીએ. આપણાં દેશમાં વૃક્ષોની જાળવણી અને સરકારી અને બિનસરકારી રાહ “વૃક્ષારોપણ” ના કાર્યક્રમો પ્રતિવર્ષ યોજાઈ રહ્યા છે તો આપણે પણ કરીએ અને “વૃક્ષોનું જતન” કરીએ.

- ઘરતીને વનસ્પતિના ઘણાં પ્રકારો
(બી.એ., સેમ-૧)

ગુજરાતના કોરોના વોરિયર્સ

હાલમાં ચાલી રહેલી કોરોનાની મહામારી જેવા કપરા સમયમાં સૌથી મહત્વનો ફાળો હોય તો તે છે “કોરોના વોરિયર્સનો” કે જે આપણા ગુજરાતના ગૌરવ સમા છે.

“ગુજરાતના કોરોના વોરિયર્સ” એટલે કે એવા યોદ્ધાઓ કે જે પોતાનાં જીવની પરવા કર્યા વિના, પોતાના કુટુંબથી દૂર રહીને રજ કલાક રાત-દિવસ ઊભા પગે કામ કરતા અને કોરોનાની મહામારી સામે ટકી રહેતા આપણાં “ગુજરાતના યોદ્ધાઓ” આ કોરોના વોરિયર્સની હિંમત અને કર્મ પ્રત્યેની નિષ્ઠાને કારણે આપણે ઘરમાં સુરક્ષિત રહી શકીએ છીએ.

આ કોરોના વોરિયર્સ પણ સામાન્ય જ વ્યક્તિ છે કે જેઓ પોતાના કુટુંબથી દૂર રહીને પોતાના રાજ્ય અને દેશને આ મહામારી સામે રક્ષણ આપવા અડીખમ રીતે ઊભા રહે છે. આ કોરોના વોરિયર્સ પોતાના ઘરે અમુક સમયે જ જાય છે. એ પણ અમુક કલાકો માટે જ અને પાછા પોતાની ક્યૂટી પર પરત ફરે છે. તેઓ તેમના બાળકોને જે પણ શાંતિથી રમાડી શકતા નથી. તેઓને માટે સૌ પ્રથમ દેશ પ્રત્યેની ફરજ અને કર્મનિષ્ઠા હોય છે.

કોરોના વોરિયર્સ કે જેમનાં કુટુંબમાં કોઈ બીમાર હોય કે કોઈ મૃત્યુ પામેલ હોય તો તેઓને પણ દુઃખ થાય છે, પરંતુ તેઓ પોતાના મનને અડગ રાખીને પોતાની ફરજ બજાવે છે. આપણાં ગુજરાતના કોરોના વોરિયર્સમાં પુરુષો જ નહિ પરંતુ મહિલા કર્મચારીઓ પણ પોતાના કુટુંબથી દૂર રહી ફરજ પાળે છે.

તેઓનું માનવું હોય છે કે, “દેશનું અને દેશનાં લોકોનું રક્ષણ એ એમની પહેલી ફરજ છે.” તઓ સતત “કર્મનિષ્ઠા” માં માને છે. તમામ પોલીસ કર્મચારીઓ (મોટા નાના હોદ્દાથી લઈ ઉચ્ચ હોદ્દા સુધીના દરેક કર્મચારીઓ), ડોક્ટરો અને તેઓના સ્ટાફ ઉપરાંત આપણા શેરીનાં રસ્તાઓ અને દરેક વિસ્તાર સાફ રાખનાર સફાઈ કર્મચારીઓ એ આપણા ગુજરાતના “રીઅલ કોરોના વોરિયર્સ છે.”

સૌ પ્રથમ પોલીસ કર્મચારીઓની વાત કરીએ તો તેઓ કુટુંબથી અને પોતાના બાળકોથી દૂર રહી નિષ્ઠા સાથે પોતાની ફરજ બજાવે છે. રાત-દિવસ એક કરીને તેઓ આ કોરોનાને હરાવીને આ મહામારી નાબૂદ કરવા માટે સતત પ્રયત્નો કરે છે.

કેટલાક શહેરોમાં પોલીસ કર્મચારીઓ દરેક વિસ્તારમાં પરેડ કરીને લોકોને આ મહામારી સામે ટકી રહેવા અને ઘરમાં રહીને કોરોનાને હરાવવા માટેના સૂત્રોનો ઉપયોગ કરીને સમજાવે છે. કેટલાક પોલીસ કર્મચારીઓ તો લોકોનું મનોરંજન અને લોકો જાગૃત થાય તેવા પ્રયાસોથી ઉત્સાહભર્યા ગીત ગાઈને સમજાવે છે.

કેટલીક જગ્યાએ તો પોલીસ કર્મચારીઓ કોરોનાની વેશ-ભૂષા ધારણ કરીને લોકોને સમજાવે છે કે કોરોના રસ્તા પર આવી ગયો છે તો લોકો “ઘરમાં જ રહીને સુરક્ષિત રહો” કેટલાક પોલીસ કર્મચારીઓ ફરજ બજાવવાની સાથે સાથે ગરીબ અને નિરાધાર લોકોને અનાજ પહોંચાડવાનું ઉપરાંત તેઓ માટે ખાવાની સગવડ પણ કરે છે. આ રીતે પોલીસ કર્મચારીઓ પોતાની નિષ્ઠાપૂર્વક ફરજ બજાવે છે.

હવે વાત કરીએ ડોક્ટર અને તેઓના હોસ્પિટલ સ્ટાફની. આ વોરિયર્સ સતત ગરમીમાં પણ બે-ત્રણ લેયરવાળા પ્લાસ્ટિકના કપડા પહેરીને, પોતાના મોઢાને બે-ત્રણ માસ્કથી કવર કરીને પોતાના જીવની પરવા કર્યા વિના સતત તેઓ રજ કલાક કોવિડ-૧૯ માટેના આઈસોલેશન વોર્ડમાં જ રહીને કોરોના પીકિટ દર્દીઓને બચાવવા માટે પ્રયત્ન કરે છે.

તેઓની પાસે ઘરે પોતાના કુટુંબ પાસે જવાનો પણ સમય નથી. અને તેઓ સતત કર્મનિષ્ઠા સાથે પોતાની ફરજ બજાવે છે. તેઓની ફેમિલી પણ તેઓને ખૂબ જ સહકાર આપે છે.

આપણાં ગુજરાતના સફાઈ કર્મચારીઓની વાત કરીએ તો તેઓ શેરી, રસ્તાઓ સાફ રાખે છે. તેઓ દરેક વિસ્તારમાં જઈને સતત વિસ્તારોને સેનેટાઈઝ કરે છે. ગુજરાતની સ્વચ્છ રાખવામાં આ સફાઈ કર્મચારીઓનો ફાળો પણ ઘણો મહત્વનો છે. તેઓ પણ દિવસ-રાત મહેનત કરીને કોરોનાની મહામારી સામે ડર્યા વગર દેશના દરેક વિસ્તારોમાં સાફ સફાઈ કરીને તેમને સેનેટાઈઝ સતત કર્યા કરે છે.

આ કોરોના વોરિયર્સમાં કેટલીક ગર્ભવતી મહિલાઓ પણ ઘરે આરામ કરવાને બદલે દેશ અને દેશનાં લોકોના રક્ષણ માટે પોતાની ફરજ નિભાવે છે.

ખરેખર, આપણા ગુજરાતના અને સમગ્ર દેશના કોરોના વોરિયર્સને સેલ્યુટ કરવું જોઈએ અને તેમના નીચે પ્રમાણેનાં નિયમોનું પાલન કરવું એ આપણી સૌથી મોટી ફરજ છે. જેમ કે, માસ્ક પહેરવું, સેનેટાઈઝરનો ઉપયોગ કરવો અને વારંવાર સાબુથી હાથ ધોવા વગેરે બાબતોનું ધ્યાન રાખવું જોઈએ.

કોરોનાથી ડરવાની જરૂર નહી, પરંતુ ઘરમાં જ રહીને કોરોનાને સામનો કરવાની જરૂર છે. ઉપરાંત તેની સાથે આપણે “સોશિયલ ડિસ્ટન્સિંગ” નું પણ પાલન કરવાની જરૂર છે.

આપણે જો આ કોરોના વોરિયર્સને સહકાર આપીશું તો કોરોનાને આપણાં ગુજરાત રાજ્ય અને સમગ્ર દેશમાંથી નાબૂદ કરી શકીશું. તેથી

“ઘરમાં જ રહો, સુરક્ષિત રહો, જીવ છે તો જગત છે.”

કોરોના સામે લડવા માટે થોડી પંક્તિઓ નીચે લખી છે.....

હાથને સાબુ થી ધોવા કરો, સેનેટાઈઝરનો ઉપયોગ કરો. માસ્ક ને હંમેશા પહેરો, સોશિયલ ડિસ્ટન્સિંગ મેન્ટેન કરો.

નિયમોનું પાલન કર્યા કરો. કોરોના વોરિયર્સને સહકાર આપો.

ઘર પર જ રહ્યા કરો, અને કોરોનાથી પોતાનો બચાવ કરો.

- ખલીફા મુસ્કાન
(બી.એસસી., સેમ-૫) રોલ નં. ૧૭૯

વૃક્ષારોપણનું મહત્વ

આઝાદી મળ્યા પછીના ૫૦ વર્ષ દરમિયાન ભારતની વસ્તી ૩૬ કરોડમાંથી વધીને ૧૦૦ કરોડ જેટલી થઈ ગઈ છે. વસ્તીવધારાને લીધે આપણાં દેશમાં અનેક ગંભીર સમસ્યાઓ સર્જાઈ છે. વધતી વસ્તીને વસાવવા માટે વધુ જમીનની જરૂર પડી છે. આ જમીન ઉપરથી વૃક્ષોનું નિકંદન કાઢવામાં આવ્યું છે. એ ઉપરાંત હવા, પાણી અને અવાજનું પ્રદૂષણ પણ ભયજનક હદે વધ્યું છે. આ ભયજનક પ્રદૂષણને નાથવાના આપણા દેશમાં અનેક ઉપાયો થઈ રહ્યા છે. જેમાંથી એક મહત્વનો ઉપાય છે વૃક્ષારોપણ...

વૃક્ષો આપણને અનેક રીતે ઉપયોગી છે. વૃક્ષોનાં પર્ણો પ્રકાશ સંશ્લેષણની ક્રિયા દ્વારા હવાને શુદ્ધ કરે છે. વૃક્ષો જાતજાતનાં ફળો આપે છે. વૃક્ષોનાં મૂળિયા જમીનનું ઘોવાણ અટકાવે છે. વૃક્ષો રણને આગળ વધતું અટકાવે છે. કેટલાક વૃક્ષોના મૂળિયાં અને પર્ણો ઓષધિ તરીકે વપરાય છે. કેટલાક વૃક્ષોનાં પાન પકિયા-પતરાળાં બનાવવાના કામમાં આવે છે. વૃક્ષો વાદળોને ઠંડા પાડીને વરસાદ લાવવામાં મદદરૂપ થાય છે. વૃક્ષોની શીતળ છાયામાં પશુઓ, ખેડૂતો અને વટેમાર્ગીઓ વિશ્રામ કરે છે. વળી વૃક્ષો ઘરતીની શોભા છે. વૃક્ષો પિનાની ઘરતી કેશ પિહોણાં શીશ જેવી ઉજ્જડ લાગે છે.

આપણા દેશમાં થોડા વર્ષો પૂર્વે ગાઢ જંગલો આવેલા હતા. એ જંગલોમાં અનેક હિંસક પશુઓ વસવાટ કરતાં. જંગલોથી પશુઓનું અને પશુઓથી જંગલોનું રક્ષણ થતું. વાતાવરણમાં ઠંડક રહેતી. હવા શુદ્ધ રહેતી. પુષ્કળ વરસાદને કારણે વૃક્ષોમાં વધારો થતો. પરંતુ વસ્તીનો સતત વધારો થતાં રહેઠાણ માટેના મકાનો, નિશાળો, કારખાનાં, સડકો રેલમાર્ગો વગેરે બનાવવા માટે જમીનની જરૂરિયાત ઊભી થઈ. વળી બળતણ માટે અને ઘરનું રાચરચીલું બનાવવા માટે પણ લાકડાની જરૂર પડી. આથી આડેઘડ જંગલો કપાતાં ગયા. પરિણામે જંગલોનો વિસ્તાર ઘટતો ગયો.

માનવીએ પોતાની વધતી જરૂરિયાતોને કારણે આડેઘડ માનવ વસાહતો સ્થાપી. આને કારણે ખેતીલાયક જમીન પણ ઓછી થવા લાગી. બીજી બાજુ જેટલા વૃક્ષો કપાયા, તેટલા પ્રમાણમાં નવાં વૃક્ષો ઉગાડવામાં આવ્યા નહિ. પરિણામે વનસ્પતિ ઘટતાં વરસાદનું પ્રમાણ સતત ઘટતું રહ્યું અને ભૂગર્ભજળનું સ્તર સતત નીચું ઉતરતું ગયું. રહી રહીને હવે આપણને વૃક્ષોનું મહત્વ સમજાવા લાગ્યું છે અને વસ્તી વિસ્ફોટ પર અંકુશ રાખવાનો પણ ખ્યાલ આવ્યો છે. આથી આપણે કેટલાક સૂત્રો પ્રચલિત કર્યા છે. વૃક્ષો વાવો, જીવન બચાવો, વૃક્ષ જતન, આબાદ વતન. એક બાળ એક ઝાડ, વગેરે આ બધા સૂત્રોમાં વૃક્ષોનો મહિમા સૂચવાયો છે.

૫ મી જૂન “વિશ્વ પર્યાવરણ” તરીકે ઉજવાય છે તે દિવસે વૃક્ષો અને પર્યાવરણના રક્ષણ માટેના ઉપયોગી ચર્ચા-વિચારણા થાય છે. તેમાં વૃક્ષારોપણને ખૂબ મહત્વ આપવામાં આવે છે. આપણા દેશમાં વનમહોત્સવ ઉજવાય છે. તે નિમિત્તે ખુલ્લી જગ્યામાં રસ્તાની બંને બાજુએ, નિશાળોમાં અને પડતર જમીનમાં વૃક્ષો વાવવામાં આવે છે. અને તેનું જતન કરવાનો સંકલ્પ કરવામાં આવે છે. આવા કાર્યક્રમોમાં બાળકોને મોટા પ્રમાણમાં જોડી દરેક બાળકને એક-એક વૃક્ષ વાવવાનું પ્રોત્સાહન આપવું તે ખૂબ જ ઉપયોગી નિવડે છે. આથી વૃક્ષોની સંખ્યામાં વધારો કરી સૃષ્ટિસૌંદર્યમાં વધારો કરી શકાશે. વળી હવા, પાણી અને અવાજના વધતા જતા પ્રદૂષણના જટિલ પ્રશ્નોનું નિરાકરણ પણ કરી શકાશે. દરેક બાળકને પ્રોત્સાહન આપી આપણે વૃક્ષોની સંખ્યા વધારતા જઈએ તો તે સમગ્ર માનવજાતિ માટે સૌથી ઉમદા કાર્ય બની રહેશે.

આમ થવાથી પ્રદૂષણનું પ્રમાણ ઘટાડી વાતાવરણ સુધારી શકાશે. આપણે નિશ્ચય કરીએ કે, દરેક બાળક દર વર્ષે, એક-એક વૃક્ષ તો ઉગાડે જ. આ માટે એમને પ્રોત્સાહન અને માર્ગદર્શન આપીએ. આથી બાળકોને વૃક્ષો તરફ આપો-આપ પ્રેમ અને આકર્ષણ થશે. વાતાવરણ લીલુંછમ થશે અને પ્રદૂષણ ઘટશે.

વૃક્ષારોપણ આપણા જીવનમાં ઉપયોગી છે, એટલા માટે આપણે દરેક જગ્યાએ વૃક્ષારોપણ કરવું જોઈએ. વૃક્ષ આપણને લાભદાયક હોય છે. વૃક્ષારોપણ કરવાથી જંગલોનું પ્રમાણ વધવા લાગે છે. વૃક્ષો વાવવાથી આપણને ઓકિસજન પ્રાપ્ત થતો હોય છે. ઓકિસજનથી આપણે જીવી શકીએ છીએ. વૃક્ષના લાકડાથી આપણા ફર્નિચર, ખુરશી, ટેબલ વગેરે ચીજવસ્તુઓ બનાવી શકીએ છીએ. એટલે આપણા પર્યાવરણને સુરક્ષિત રાખે છે. એટલે આપણે વૃક્ષો કાપવા જોઈએ નહિ. વૃક્ષો કાપવાથી પક્ષીઓના ઘર તૂટી જતા હોય છે અને તે ઉડવા લાગે છે. વૃક્ષ કાપવાથી બધું જ દૂષિત થતું હોય છે. અને સ્વાસ્થ લેવામાં તકલીફ પડતી હોય છે.

વૃક્ષારોપણ પક્ષીઓ અને જાનવરો માટે ખૂબ આવશ્યક હોય છે. કારણ કે વૃક્ષ એ પક્ષીઓના રહેવાનું એક સ્થાન છે. વૃક્ષોથી પક્ષીઓને ખાવાનું મળતું હોય છે. વૃક્ષારોપણ કરવાથી ઘરતી હરિયાળી લાગે છે. વૃક્ષારોપણથી પર્યાવરણ પ્રદૂષિત થતું અટકી જાય છે. સરકાર પણ પર્યાવરણને સ્વચ્છ રાખવા માટે દેશમાં વૃક્ષારોપણ કરવાનું પણ કહેતા હોય છે. વૃક્ષારોપણથી માનવ જાતિ પશુ-પક્ષીઓ ને પણ લાભ થતો હોય છે. વૃક્ષારોપણ કરવાથી આપણને અનેક ફાયદા થતા હોય છે.

વૃક્ષ આપણા પર્યાવરણને જાળવી રાખે છે. એટલા માટે આપણે વૃક્ષારોપણ કરવું જોઈએ. અમુક લોકો વૃક્ષો રોપતા નથી. અને જે વૃક્ષો હોય છે તે વૃક્ષોને પણ નષ્ટ કરી નાંખતા હોય છે. વૃક્ષો આપણને બહુ ઉપયોગી છે. વૃક્ષ હવા આપે છે. અને જલવાયુ નિયંત્રણમાં મદદરૂપ થાય છે. પાણીને સુરક્ષિત રાખે છે. આપણે જીવિત રહેવા માટે વધારેમાં વધારે પ્રમાણમાં વૃક્ષ રોપવા જોઈએ.

“જીવનકા આધાર વૃક્ષ છે, ઘરતી કા શ્રુગાર વૃક્ષ છે, પ્રાણાયું ટે રહે સભી કો એસે પરમ ઉદાર વૃક્ષ છે.....”

કોરોના વાયરસ એક વૈશ્વિક મહામારી...

૨૧ મી સદીની સૌથી મોટી ખતરનાક બીમારી કોરોના વાયરસ છે. કોરોના વાયરસ એક ગ્રુપલેણ વાયરસ છે જે ચીનમાં થયેલો જોવા મળે છે. (પુહાન) માં નવેમ્બર મહિનામાં કોરોના વાયરસનો પ્રથમ કેસ નોંધાયો હતો. ફક્ત એક જ મહિનામાં ચીને કોવિડ-૧૯ ને મહામારી ઘોષિત કરી. કોરોના વાયરસના કારણે કરોડો લોકો સંક્રમિત થયા છે. એમાંથી લાખો લોકો મૃત્યુ પામ્યા છે. ધીરે-ધીરે આ મહામારી પુરા પિસ્વમાં ફેલાઈ ગઈ. ચીનની આ હાલત જોઈને આપણા દેશના કોરોના ચોક્કાઓ પહેલેથી જ ચેતી ગયા હતાં.

પિસ્વએ આજ દિન સુધી ઘણા વાયરસનો સામનો કર્યો છે. જેવી રીતે સાર્સ, મર્સ, એચ.આઈ.વી., ઇ-બોલા, એન્ટોનિન, પ્લેગ, સ્પેનિશ બર્ડ ફ્લુ, કોલેરા વગેરે મહામારીઓનો સામનો કર્યો છે. આજે ફરી એકવાર દુનિયાને એક ખતરનાક મહામારીનો સામનો કરવો પડ્યો છે. અને તેનું નામ છે કોરોના વાયરસ જેને આપણે કોવિડ-૧૯, સાર્સ કોવ-૨ અને એન.કોવ જેવા નામોથી પણ ઓળખીએ છીએ. આ મહામારીનો સામનો કોરોના ચોક્કાઓ કરી રહ્યા છે.

ભારત પિસ્વનો સૌથી મોટી લોકશાહી ધરાવતો દેશ છે. જેમાં ૧૩૭ કરોડથી પણ વધારે લોકો રહે છે. જાન્યુઆરી મહિનામાં ભારતમાં વાયરસનો પ્રથમ કેસ નોંધાયો હતો. ત્યારબાદ દરેક શહેરમાં કોરોના વાયરસ ધીમે-ધીમે વધવા લાગ્યો હતો. તેમાં દરેક વ્યક્તિને એકબીજાને સ્પર્શ, અંદરો અંદર રહેતા વ્યક્તિઓ એકબીજાથી નજીક રહીને વધારે ભીડભાડવાળી જગ્યાઓએ જઈને તે વાયરસ એકબીજાથી ચેપી રોગ હોવાના કારણે તે એકબીજા સાથે અડીને તે વાયરસ વ્યક્તિના શરીરમાં પ્રવેશે છે. અને તેના કારણે તે વાયરસ વ્યક્તિને ૧૫ દિવસ પછી થતો જોવા મળે છે. તે વાયરસના લક્ષણો વ્યક્તિના શરીરમાં જોવા મળતા હોય છે. જેમ કે, તાવ, શરદી, ઉઘરસ વગેરે લક્ષણો દ્વારા મળે છે.

કોરોના વાયરસ એ કોવિડ-૧૯ નું જૂથ છે. કોરોના વાયરસ ૨૧ મી સદીની સૌથી મોટી ખતરનાક બીમારી છે. કોરોના વાયરસની બીજી બીમારીઓ જેવી કે મર્સ કોરોના વાયરસ અને સાર્સ કોરોના વાયરસ ૨૧ મી સદીમાં ફેલાયો હતો પણ આ બધા વાયરસ આટલા બધા જોખમી નહોતા. કોરોના વાયરસ એક ગ્રુપલેણ વાયરસ છે. જે આજે આખા દેશમાં એક મહામારી બીમારી દ્વારા ફેલાયેલો જોવા મળે છે. દરેક શહેર કે ગામડામાં રહેનારા વ્યક્તિઓ આ વાયરસથી ડરતા હતા. દરેક વ્યક્તિઓ હરવા-ફરવા પર નિયંત્રણ મૂક્યું હતું. એકબીજા સાથે બેસવા ઉઠવાનું પણ બંધ કરી દીધું. તહેવારો ઉજવવાનું મુશ્કેલ બન્યું, પ્રસંગો ઓછા પ્રમાણમાં જોવા મળે છે. વાયરસના કારણે દરેક વસ્તુઓ ઉપર નિયંત્રણ જોવા મળે છે.

કોરોના વાયરસની રસી કે દવા તો આપણી પાસે નથી. ભારતમાં અત્યાર સુધી આ રસી કે દવા શોધાઈ નથી. પરંતુ કોરોના વાયરસથી બચવાના ઉપાયો આપણી પાસે છે. વારંવાર સાબુ અથવા સેનેટાઈઝરથી હાથ ધોવા, માસ્ક ફરજિયાત પહેરવું. સામાજિક ભૌતિક અંતર જાળવવું. વગેરે બાબતો ધ્યાનમાં રાખવામાં આવે છે.

આપણે સુપર હીરોને ફિલ્મોમાં તો જોઈએ છીએ પણ અસલી ફિલ્મોમાં દુનિયાના અસલી સુપર હીરો તો કોરોના વોરિયર્સ જ છે. આપણા દેશ માટે સૌથી ખરાબ એ છે કે આપણી પાસે આની કોઈ દવા કે રસી નથી છતાં પણ આપણાં ડોક્ટર્સ અને નર્સો કોરોનાના દર્દીઓને બચાવવા માટે ખૂબ જ મહેનત કરી રહ્યા છે. આખા પિસ્વના વૈજ્ઞાનિકો ચોવીસ કલાક કામ કરીને કોરોના વાયરસની રસી શોધી રહ્યા છે. વૈજ્ઞાનિકો દિવસ રાત એક કરીને કોરોનાની રસી અને દવા શોધવા પ્રયત્ન કરી રહ્યા છે, આપણે ભગવાનને પ્રાર્થના કરવી જોઈએ કે વૈજ્ઞાનિકો ને રસી મળે દવા શોધવામાં જલ્દીથી સફળતા મળે.

સરકારે પણ કોરોના વોરિયર્સના માટે પહેલીવાર તાળી અને થાળી વગડાવી, બીજીવાર રાતે નવ વાગે નવ મિનિટ સુધી ટીપ પ્રાગટ્ય કરાવ્યું. અને ત્રીજીવાર હેલીકોપ્ટર દ્વારા પુષ્પવર્ષા કરાવી. સરકાર પણ જાણે જ છે કે આ યુદ્ધ કોરોના વોરિયર્સ સિવાય લડી શકાય તેમ નથી. ખરેખર મને પણ આ ચોક્કાઓને વંદન કરવાનું મન થાય છે.

આધુનિક ભારતની સૌથી ઘૂણાપાત્ર ત્રણેય બાબતો “ગ” અક્ષરથી શરૂ થાય છે. ગરીબી, ગોટાળા અને ગંદકી. અઠારમી સદીથી શરૂ કરીને એકવીસમી સદી સુધીની માનવજાતની સફરમાં ઘણું બધું બદલાઈ ગયું છે. લગભગ દરેક ક્ષેત્રમાં આપણે પ્રગતિ કરી છે, ફક્ત ગંદકીની સમસ્યા જેમની તેમ છે. આપણે જ્યાં-ત્યાં ગંદકી કરીએ છીએ. ગમે ત્યાં કચરો નાંખીએ છીએ.

ગમે ત્યાં થૂંકીએ છીએ અને જાહેર સ્થળોએ ગંદકી ફેલાવીએ છીએ, કચરાપેટી હોય પરંતુ તેમાં કચરો નાંખવાની તસ્દી લેતા નથી. પરિણામે ગંદકી અને દુર્ગંધ ફેલાય છે. આપણે આપણી કુટેવો સુધારવી જોઈએ. જ્યાં સ્વચ્છતા હોય છે ત્યાં જ પ્રભુનો વાસ હોય છે. સ્વચ્છતા રાખવાથી વાતાવરણ પવિત્ર રહે છે. સ્વચ્છતાને લીધે રોગચાળો ફેલાતો અટકે છે.

સ્વચ્છતાએ એક સારી ટેવ છે. જે આપણા બધા માટે ખૂબ જ મહત્વપૂર્ણ છે. સ્વચ્છતા લોકોને ખૂબ માન અને લોકપ્રિયતા પ્રાપ્ત કરવામાં મદદ કરે છે. સ્વચ્છતા એ દરેકની પ્રથમ અને પ્રાથમિક જવાબદારી હોવી જોઈએ.

આપણા રાષ્ટ્રપિતા ગાંધીજી સ્વચ્છતાના ખૂબ જ આગ્રહી હતા. સ્વચ્છતા રાખવાથી આપણું તન અને મન તાજગી અનુભવે છે. વડાપ્રધાન નરેન્દ્ર મોદીજી દ્વારા હાથ ધરવામાં આવેલ “સ્વચ્છ ભારત અભિયાન” પ્રશંસનીય પગલું ગણી શકાય. આપણે ક્યારેય સ્વચ્છતા સાથે સમાધાન ન કરવું જોઈએ. આપણા ગ્રુપનમાં સ્વચ્છતાનું સ્તર ખૂબ ઊંચું હોવું જોઈએ.

હું પણ આજથી નિયમ લઉં છું કે, ક્યારેય હું ગામ તેમજ શેરીમાં કચરો ફેંકીશ નહીં. અને કોઈને કચરો ફેંકવા દઈશ નહીં.

સ્વચ્છતાના સુત્રો : -

- સ્વચ્છતા મારી ફરજ, સ્વચ્છતા મારો અધિકાર....

- સોનો સાથ, ગંદકીનો નાશ....

કોરોના વાયરસ એક લેખિક મહામારી...

- ગંદકી બતાવે, દવાખાની સીડી....
- જે જગ્યાએ હશે ગંદકી, ત્યાં નહિ ફળે અંદગી....
- સ્વચ્છતાને લાવો ગંદકીને ભગાડો.....
- ખાડા ખાબોચીયા પૂરાવો, માખી મચ્છર ભગાવો.....
- સ્વચ્છતા હશે તો મન હસે, આપણાં સૌના જીવન વસે
- ફળશે નહિ પ્રાર્થના કે અંદગી, જે ત્યાં હશે ગંદકી.....
- ઉકરડા ઉઠાવીએ ગામ ચોખ્ખુ બનાવીએ....
- શૌચાલયે રાખી મારી લાજ....., મારા ઘરે છે સ્વચ્છતા આજ....
- શૌચાલય શા માટે...? વૃદ્ધ માતા-પિતા, બહેનો, ટીકરી ન હશે...
- ન મારો ખોટી ડંડાશ....પહેલા બનાવો ઘરે સંડાસ...
- ગામની આબરૂ...ઘરે ઘરે જાજરું
- સ્વચ્છતા ત્યાં પ્રભુતા....
- જે ઘરમાં વપરાય પાણીનો ડોયો....તેણે રોગ કદી ન જોયો...
- મનની શુદ્ધિ માટે મંદિર....તનની શુદ્ધિ માટે સંડાસ.....

મહાત્મા ગાંધી રાષ્ટ્રપિતા છે. તેમના કાબેલ અને અહિંસક નેતૃત્વમાં ભારતમાં વિદેશી રાજ્ય પાસેથી સ્વતંત્રતા પ્રાપ્ત કરી. મહાત્મા ગાંધી એક સામાન્ય વિદ્યાર્થી હતા. પણ તેમની અંદર ભવિષ્યને પારખવાની શક્તિ હતી. તેઓ રાજા હરીશચંદ્રના સત્ય પ્રત્યે પ્રેમથી પ્રભાવિત હતા. તેઓ પોતાના જીવનમાં પણ આનું પાલન કરતા હતા. ગાંધીજીને ઈશ્વર પ્રત્યે ઊંડી આસ્થા હતી.

“સ્વચ્છતા એ જ સેવા.....”

- તળપદા ફાલ્ગુની એસ. (એફ.વાય. બી.એ.) સોશિયોલોજી

કોરોના એક શબ્દ

કોરોનાને હડકમ મયાયા
પૂરી દુનિયા કો સખક શિખાયા...
ચીન સે લેકર અમેરિકા તક
ઉસને કહર મયાયા...
ઇસ સ્થિતિ કો દેખકર પ્રતીત હોતા હૈ
યહ કુદરતકા સંદેશ હૈ...
પરમાત્મા કા આદેશ હૈ
પેર્સે કો હમ કાંટ રહે...
ઇર્મ કે નામ પર ખાંટ રહે
પ્રદૂષણ કો ખટા રહે હૈ...
ગ્લોબલ વોર્મિંગ કો ખુલા રહે હો
હૂર નહી હૈ યહ દિન ભી...
હિમાલય કા ખર્ફ પિગલેગા
પૂરી દુનિયા સમુદ્ર મેં ખદલેગી...
અભી ઘર મેં રહકર ખય ખઓગે
કોરોના કે સંક્રમણ સે...
પર આગે નહી સુધરે તો
નહી ખય ખઓગે કુદરત કે કહર સે...
અખ વક્ત હૈ શાકાહાર કો અપનાને કા
વેદો કા સંદેશ પૂરી દુનિયામેં પહુંચાને કા
ફિલહાલ લક્ષમણ રેખા કા સન્માન કરો
ઘર સે બાહર મત નિકલો...
પટેલ આયુષી ભૂપેન્દ્રભાઈ (બી.એસસી. સેલ-૪ - રોલ નં. ૧૭૨)

ગુજરાત તને કોરોનાથી ઉગારી લઇશું,
ફરીથી એક નવી ઉખસ ફેલાવી દઇશું.
લોકડાઉનની સ્થિતિનું પાલન કરી લઇશું,
સોશિયલ ડિસ્ટન્સિંગનું પાલન કરી લઇશું.
ગુજરાત તને કોરોના મુક્ત કરી દઇશું.
એકતા નિયમોને પાળી લઇશું,
પોતાની જાતે જ બધી જ સ્વચ્છતા રાખી લઇશું.
બહાર જવાનું ટાળી દઇશું,
વધુ ઘરમાં જ રહેવાનો પ્રયત્ન કરી લઇશું...
ગુજરાત તને કોરોના મુક્ત કરી દઇશું.
પોલીસ-ડોક્ટર્સ-નર્સોને મદદ કરી લઇશું.
વારંવાર હાથ ઘોઈ સેનેટાઈઝ કરી દઇશું.
ઝાઝા હાથ રળિયામણા
કહેવતને સાર્થક કરી લઇશું,
ગુજરાત તને કોરોના મુક્ત કી દઇશું.
કોરોનાથી નવી બાબત શીખી લઇશું,
પશુ, પંખી, પ્રકૃતિનું જતન કરી લઇશું.
ગુજરાત તને બચાવવાના તમામ પ્રયત્નો કરી લઇશું.
ગુજરાત તને કોરોનાથી બચાવી લઇશું.

- ઠાકોર આરૂષી દે.
(એસ.વાય. બી.એ., રોલ નં. ૫૨) ગુજરાતી વિભાગ